

Den Sammenhængende Børne- og Ungepolitik

Børne- og Ungeudvalget
Oktober 2007

INDLEDNING

Silkeborg Kommunes overordnede sammenhængende Børne- og Ungepolitik beskriver de værdier og holdninger, der skal tænkes med ind i alt arbejde med alle børn og unge i kommunen. Vi ønsker målrettet at fokusere på den demokratiske dannelse og læring. Børn og unge skal opleve det forpligtende fællesskab, der bygger på demokratiske værdier.

Silkeborg Kommune ser det som en meget vigtig opgave at beskytte et barn mod mishandling, at hjælpe udsatte børn og at støtte handicappede børn i forhold til deres særlige krav på hjælp, omsorg og læring. Anerkendelse og anerkendende tilgang i arbejdet med alle børn og unge er et nøglebegreb.

Mission.

- Den overordnede sammenhængende Børne- og Ungepolitik er i overensstemmelse med de krav og rettigheder, som børn og unge har i forhold til den lovgivning, der vedrører dem – herunder Serviceloven.
- Politikken lever op til Salamanca erklæringen og FNs børnekonvention, som beskriver børns rettigheder til at give udtryk for meninger, følelser og synspunkter i det omfang, det ikke krænker andre, og som også stiller krav om respekt for barnets meninger i overensstemmelse med barnets alder.
- Politikken lever op til Børnekonventionens beskrivelse af børn og unges ret til den højst mulige grad af sundhed, fysisk, moralsk og åndelig sundhed, ret til gratis undervisning, og ret til hvile, fritid og deltagelse i kulturelle, sundhedsfremmende og kreative aktiviteter.

OVERORDNET SAMMENHÆNGENDE BØRNE- OG UNGEPOLITIK

VISION

Alle børn og unge har ret til:

- et godt og sundt liv, at opleve livsglæde og blive anerkendt som dem, de er.
- at udvikle sig til hele, sunde og livsduelige mennesker i fællesskaber, der er båret af gensidig respekt for forskellighed.
- at inddrages, have indflydelse og blive hørt.

VÆRDIGRUNDLAGET

Den overordnede og sammenhængende Børne- og Ungepolitik i Silkeborg Kommune tager afsæt i kommunens værdier: Kvalitet, dialog, dynamik og sammenhæng. Det er disse værdier, som alle ansatte skal arbejde på grundlag af i forhold til børn, unge og familier.

Den overordnede sammenhængende Børne- og Ungepolitik i Silkeborg Kommune bygger på demokratiske værdier og tager udgangspunkt i, at alle børn og unge har ret til at udvikle og danne sig ud fra egne forudsætninger og muligheder. Dette skal ske i miljøer præget af:

- Værdier og holdninger
- Tryghed og omsorg
- Fællesskab og samhørighed
- Udfordring og mestring

Udgangspunktet for et godt og sundt børne- og ungeliv indebærer respekt for og anerkendelse af, at børn og unge i fællesskaber er forskellige. Børn og unge skal derfor opleve at være en del af et fællesskab, hvor de udfordres både socialt og fagligt.

Arbejdet med børn og unge sker med en anerkendende tilgang, hvor der lægges vægt på at støtte og udvikle livsvigtige kompetencer og kvalifikationer som:

- Respekt, tolerance og accept
- Selvværd, ansvarlighed og selvstændighed
- Samarbejdsevne, demokratiforståelse og lyst til medbestemmelse
- Kundskaber, kreativitet og lyst til at lære

Børn og unge skal opleve og møde fællesskaber der er båret af:

- Demokrati sikret af ansvarlige og normgivende voksne, som tilskynder til medbestemmelse og inddragelse.
- Anerkendelse af den enkelte som et selvstændigt individ, der føler sig værdsat, accepteret og mødt ud fra egne forudsætninger.

- Forpligtende samvær med plads til forskellighed, hvor den enkelte bidrager til og modtager fra fællesskabet og oplever sig som en del af et rummeligt fællesskab, hvor der er respekt for egne og andres grænser.
- Nysgerrighed og lyst til at lære både i målsatte faglige læringsforløb og i spontane aktiviteter styret af børn og unge selv.
- Dialog, samarbejde og frihed under ansvar.
- Tryghed, engagement og udfordrende læreprocesser.

Ansatte, som arbejder med børn og unge, er forpligtede på at samarbejde om opgaven både med egne fagkolleger og tværfagligt.

Ansatte i Silkeborg kommune er forpligtede på at søge relevant faglig viden og sparring.

Samspillet i arbejdet

Forældrene har det primære ansvar for deres børn. Ansatte i Silkeborg Kommune inddrager derfor altid børn, unge og forældre som aktive medspillere i en sammenhængende indsats på tværs af kommunens tilbud.

Silkeborg Kommune sikrer sammenhængen mellem det generelle forebyggende arbejde og en målrettet tidlig og koordineret indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Kommunen sikrer desuden sammenhængen i den særlige sociale indsats over for udsatte børn og unge. Dette arbejde har et selvstændigt afsnit i den sammenhængende overordnede Børne- og Ungepolitik. Her er også strukturen for arbejdet beskrevet.

MÅLGRUPPE

Den sammenhængende Børne- og Ungepolitik retter sig mod alle børn og unge i Silkeborg Kommune.

I Silkeborg Kommune mødes og forstås børn og unge blandt andet ud fra de sammenhænge og vilkår de lever i. Det indebærer, at problemer altid beskrives og forklares med udgangspunkt i disse sammenhænge, samt at enhver indsats baserer sig på en afdækning af ressourcer og kompetencer.

Silkeborg Kommunes tilbud og tiltag i forhold til børn og unge inddeles i 5 forskellige niveauer for indsatser:

- 1: Almendannelse, sundhed, læring og udvikling.
Generel indsats i forhold til alle børn og unge i Silkeborg kommune.
- 2: Udvidet praksis i skoler, dagtilbud, klubber, sundhedspleje og tandpleje
Specialpædagogisk bistand til børn og unge med varigt nedsatte fysiske og/eller psykiske funktionsevner.
Indsatser i forhold til børn og unge, der er i risiko for at komme i en situation, de ikke kan klare uden hjælp fra anden side. Børn og unge med midlertidigt behov for støtte.
- 3: Undervisningsdifferentiering, pædagogisk differentiering, og eventuel tværfaglig indsats.
Indsatser i forhold til børn og unge der er sårbare, fordi de belastes af alvorlige, men ofte forbigående problemer i hjemmet og det nære miljø. Børn og unge med specifikke behov for støtte.
- 4: Udvidet undervisningsdifferentiering/pædagogisk differentiering, støtte i forhold til familie og nærmiljø, tværfaglig indsats.
Indsatser i forhold til børn og unge der er truede, fordi de vedvarende belastes af utilstrækkelig og mangelfuld omsorg i deres familie og nære miljø. Børn og unge med væsentlige behov.
- 5: Støtte, udvidet tværfaglig indsats, behandling og eventuel anbringelse.
Indsatser i forhold til børn og unge der har svære problemer. Anbringelse af børn som er belastede af deres forældres mangle på tilstrækkelig omsorgsevne.

PRINCIPPER:

Silkeborg Kommunes medarbejdere er forpligtede på at arbejde ud fra det overordnede værdigrundlag, og her iagttage følgende principper:

- At der ydes en tidlig, sammenhængende og målrettet indsats i forhold til børn, unge og familier med behov for særlig støtte for at imødegå større problemer på længere sigt.
- At forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge altid er inddraget som ligeværdige parter ved drøftelser, der omfatter vanskeligheder i barnets/den unges livssituation. Forældre og børn ses som eksperter i beskrivelsen af deres måde at være familie på.
- At familie og netværk inddrages som en væsentlig faktor i at sikre kontinuitet i et barn eller en ungs liv. Netværket inddrages i beslutningsprocessen omkring et barn/ en ung, for så vidt forældremyndighedsindehaveren ønsker dette.
- At der altid arbejdes ud fra skriftligt formulerede mål, der løbende evalueres efter en på forhånd fastsat tidsramme.
- At børn og unge med særlige behov som udgangspunkt sikres støtte i de generelle tilbud.
- At det tværfaglige samarbejde anvendes som ressourcer i forhold til at understøtte et barn/en ungs forbliven i et generelt tilbud.

Ledelsen af de enkelte tilbud sikrer, at der er formulerede indsatser og tilbud til hele målgruppen opdelt i de 5 niveauer for indsatser.

ORGANISERING AF DET UDVIDEDE SAMARBEJDE I SILKEBORG KOMMUNE PÅ BØRNE- OG UNGEOMRÅDET

Det overordnede formål med det tværsektorielle samarbejde er at sikre:

- At den Sammenhængende Børne- og Ungepolitik implementeres og operationaliseres med særlig vægt på forankring i lokalområdet.
- At de nødvendige tiltag foregår og udvikles lokalt, således at udsatte børn og unge så vidt muligt kan blive indenfor normalområdet.
- At de nødvendige tiltag for barnet/den unge og deres familier sikres med få kontaktflader og sker uden at tage hensyn til organisatoriske barrierer.
- At der sker en målrettet og tidlig indsats overfor børn og unge med særlige behov, hvor der tages udgangspunkt i børnenes og deres familiers hele livssituation.
- At de politisk udmeldte indsatsområder implementeres, at de evalueres, samt at der sker en effektvurdering af indsatser.
- At der iværksættes forsøgs- og udviklingsarbejde i udvalgte lokalområder og der sker en forankring gennem videndeling.

DEN ORGANISATORISKE OPBYGNING AF DET TVÆRSEKTORIELLE SAMARBEJDE:

Styregruppen består af:

Direktøren med ansvar for Børne- Unge- og Familieområdet, chefen for Skoleafdelingen og chefen for Børne- og Familieafdelingen.

Styregruppen refererer til og er ansvarlig overfor det politiske niveau. Styregruppen har det overordnede ansvar for det tværsektorielle samarbejde.

Styregruppen mødes med Koordinationsgruppen for den Sammenhængende Børne- og Ungepolitik (KSBU), for at koordinere det tværsektorielle samarbejde og sikre implementeringen af politiske udmeldte indsatsområder. Lederen af PPR er formand for KSBU.

Koordinationsgruppen for den Sammenhængende Børne- og Ungepolitik (KSBU) består af:

Lederen af PPR, lederen af Familieafdelingen, pædagogisk udviklingsleder for Skoleafdelingen, lederen af Sundhedsplejen, pædagogisk leder af dagtilbudet, lederen af ungdomsskolen, lederen af UU, sektionslederen af handicapafdelingen, SSP-konsulenten, pædagogisk konsulent for fritiden i skoledelen, sektionslederen for klubområdet, samt en sekretær.

KSBU refererer til styregruppen, og er forpligtet til årligt at udarbejde mål og handleplaner i forhold til politisk udmeldte indsatsområder. KSBU kan træffe beslutninger i enkeltsager, samt iværksætte og koordinere tværgående indsatser.

KSBU har bemyndigelse til periodevis at nedsætte ad hoc-grupper med henblik på særlige tiltag overfor udsatte børne- og ungegrupper.

KSBU's FORMÅL:

- At udmønte det overordnede formål med det udvidede samarbejde.
- At være ansvarlig for at udmønte den Sammenhængende Børne- og Ungepolitik.
- At implementere den Sammenhængende Børne- Ungepolitik i lokalområderne.
- At udmønte politisk udmeldte indsatsområder på området.
- At tildele midler til politisk udmeldte indsatser på området og igangsætte forsøgs- og udviklingsarbejder.
- At udarbejde mål og handleplaner for området.
- At sikre opfølgning, evaluering af indsatser og foretage effektmålinger.

Samarbejdet i 4 områder:

Der oprettes en lokal koordinationsgruppe i 4 lokalområder. Grupperne refererer til KSBU. Der kan oprettes en tværgående gruppe for 0-6 års området og en for skole- og ungeområdet.

Den lokale koordinationsgruppe består af:

Ledelsesrepræsentanter for dagtilbud, skoleområdet, klubområdet, områderepræsentanter fra SSP, børne- og familieafdelingen og sundhedsplejen.

Formål med gruppens arbejde:

- At den Sammenhængende Børne- og Ungepolitik implementeres under hensyntagen til forhold i lokalområdet.
- At den indsats, der sker, er forebyggende, og at der sker en tidlig indsats i lokalområdet.
- At der lokalt tages udgangspunkt i børnene og familiernes hele livssituation.
- At der på tværs af faggrænser søges lavet løsninger, der møder børnene og familiernes behov i lokalområdet.
- At udmønte politisk udmeldte indsatsområder og vurdere, hvordan indsatsområderne lokalt kan tilgodese børn og børnegrupper bedst muligt.
- At drøfte og følge op på sager, hvor enkelte grupper af børn eller unge har behov for at der sker særlige tiltag i lokalområdet.
- At oprette arbejdsgrupper, der kan tage sig af pludseligt opståede behov i lokalområdet.
- At sikre opfølgning, evaluering af indsatser og foretage effektmålinger af lokale initiativer.

STANDARDE FOR SAGSBEHANDLING

I henhold til Servicelovens § 4 stk. 2 er der som en del af den Sammenhængende Børnepolitik standarder for mindst 5 udvalgte dele af sagsbehandlingen:

- 1. Tidlig indsats i forhold til børn og unge med behov for særlig støtte**
- 2. Inddragelse af forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge**
- 3. Inddragelse af familie og netværk**
- 4. Opfølgning og evaluering af resultaterne af indsatsen**
- 5. Indsatsen i forhold til unge, der er fyldt 15 år**

Standarden fungerer som Silkeborg Kommunes konkretisering af serviceniveauet, og skal som sådan spille sammen med det øvrige indhold i den Sammenhængende Børne- og Ungepolitik.

1. TIDLIG INDSATS I FORHOLD TIL BØRN OG UNGE MED BEHOV FOR SÆRLIG STØTTE

Målsætning:

I Silkeborg Kommune yder alle, der arbejder med børn og unge en tidlig indsats for at sikre, at børn og unge med behov for særlig støtte modtager en relevant støtte for at imødegå større problemer på længere sigt.

Det skal sikres, at Børne- og Familieafdelingen modtager nødvendige underretninger vedrørende et barn eller en ungs mistrivsel fra både professionelle og private med oplysninger, der understøtter et eventuelt efterfølgende undersøgelsesarbejde. Begrebet nødvendige underretninger skal defineres nærmere og afgrænses fra henvendelser og indkaldelse til tværfaglige møder.

De professionelle er løbende opmærksomme på at iværksætte nødvendig indsats i eget regi samt med faste intervaller at evaluere, hvorvidt situationen forandres.

Der skal være fælles retningslinier i dagtilbud, skoler, klubber og andre steder, hvor børn og unge har deres dagligdag, om hvordan og hvornår der underrettes. Den daglige leder er ansvarlig for at sikre, at retningslinierne er ajourført og kendte.

Indsatser:

Børne- og Familieafdelingen udarbejder en underretningsskabelon, som skal anvendes af alle der underretter.

Den der underretter sikrer at underretningen er gennemgået med familier og den unge, med mindre der er tale om kriminelle forhold. Ved mistanke om kriminelle forhold varetager Børne- og Familieafdelingen kontakten til familien.

Efter modtagelse kvitteres i henhold servicelovens regler for modtagelse af underretning.

Børne- og Familieafdelingen kontakter inden for 5 arbejdsdage familien for at aftale en nærmere drøftelse af underretningen og eventuelle konsekvenser heraf.

På mødet sikres accept af at kunne indhente relevante oplysninger for fagfolk og eventuelt andre, der kender barnet og familien.

Ved private telefoniske underretninger afvejes ønske om anonymitet og journalpligt således, at der tages nødvendigt hensyn til underretters bekymring for efterfølgende konsekvenser af at have underrettet.

Ved underretning om akutte strafbare handlinger (herunder vold og seksuelle overgreb) handles samme dag i forhold til børn og forældre. I tilfælde hvor det er uklart, hvem der har begået den strafbare handling, etableres samarbejde med politiet, så efterforskningsmæssige forhold kan indgå i handlingsplanen.

Begrebet nødvendige underretninger defineres nærmere i koordineringsgruppen for tværfagligt samarbejde primo 2007.

2. INDDRAGELSE AF FORÆLDREMYNDIGHEDSINDEHAVER OG BARNET/DEN UNGE

Målsætning:

I Silkeborg Kommune inddrages forældre og barnet/den unge som ligeværdige parter ved drøftelser, der omfatter vanskeligheder i barnets/den unges livssituation. Forældre og børn ses som eksperter i beskrivelsen af deres måde at være familie på.

Det prioriteres højt at opnå tilsagn til nødvendige anbringelser, så det sikres, at der er fælles holdninger til, hvorfor barnet anbringes, og hvad der skal opnås ved anbringelse. Manglende tilsagn må dog ikke forhale beslutningen om en eventuel tvangsfjernelse. Der skal handles til gavn for barnet.

Indsatser:

Professionelle i Silkeborg Kommune drøfter vanskeligheder med forældre og unge på så tidligt et tidspunkt, at der er reel mulighed for at inddrage forældrenes og de unges forslag til indsats.

I sagsbehandlingen inddrages forældremyndighedsindehaver og barnet/den unge løbende forud for beslutning om indsatser, der har indflydelse på den videre sagsgang.

Der afholdes løbende børnesamtaler i alle sager i undersøgelses- og sagsbehandlingsfasen jævnfør servicelovens regler. En børnesamtale er karakteriseret ved at foregå, hvor barnet/den unge er tryk, ved at være en personlig samtale med en sagsbehandler og hvor der tages hensyn til barnets alder og modenhed. Barnet orienteres om muligheden for at tage en bisidder med til samtalen.

3. INDDRAGELSE AF FAMILIE OG NETVÆRK

Målsætning:

Silkeborg Kommune tror på netværket som en væsentlig faktor i at sikre kontinuitet i et barns eller en ungs liv. Netværket skal derfor inddrages i beslutningsprocessen omkring et barn/unge for så vidt forældremyndighedsindehaveren ønsker dette.

De professionelle, der arbejder med børn og unge, er i deres omgang med børnene og de unge opmærksomme på, om der i netværket er voksne, der med fordel kunne få en større og betydende rolle i børnenes/de unges liv.

I udredningsfasen – hvad angår til de børn/unge, der har behov for en flerstrengt indsats, inddrages netværket altid som en mulig ressource i Børne- Familieafdelingens arbejde.

Indsatser:

De professionelle i normalområdet inddrager netværket i relevante overvejelser om støtte i de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren ønsker det, og hvor barnet/den unge ikke ses at have brug for en flerstrengt indsats.

I Børne- og Familieafdelingen indgår familiegenogram og sociogram i arbejdet med at afdække eventuelle ressourcer i netværket.

Forud for stillingtagen til forebyggende foranstaltninger i Servicelovens regi inddrages netværket i et netværksmøde for at afklare, hvorvidt netværket kan etablere løsninger, som er subsidiære til forebyggende foranstaltninger i servicelovens forstand.

Ved anbringelser forsøges altid etableret netværksanbringelse, såfremt barnet eller den unge ønsker det og netværket (evt. med støtte) kan indgå i opgaven med at tilgodese barnets/den unges behov.

4. OPFØLGNING OG EVALUERING AF RESULTATERNE AF INDSATSEN:

Målsætning:

I Silkeborg Kommune evaluerer alle, der arbejder med særlig støtte til børn og unge, løbende indsatsen efter en på forhånd fastsat tidsramme.

Alle, der iværksætter særlig støtte eller særlige foranstaltninger arbejder med skriftlighed omkring mål, indsats, opfølgning og eventuel justering.

Indsatser:

Der udarbejdes materiale, der kan sikre den nødvendige dokumentation i forhold til at kunne evaluere effekten af en indsats.

Der arbejdes med handleplaner med konkrete mål, når der iværksættes støtte i henhold til Serviceloven.

Når der er iværksat hjælpeforanstaltninger efter Serviceloven, foretages der som minimum evaluering 1 gang årligt jævnfør Servicelovens krav. Det skal i 2007 fastslås i hvilke sager, det er nødvendigt at følge oftere op for at kunne dokumentere effekt og foretage nødvendige justeringer af indsatsen.

Opfølgning i anbringelsessager tager udgangspunkt i de delmål, der er opstillet i handleplanerne.

Der udarbejdes en manual for specifik tilsyn med anbragte børn, så der sikres en ensartet opfølgning og evaluering i de enkelte sagsforløb.

Der sikres en entydig opgavefordeling, som medfører at myndighedsansvaret defineres og placeres hos sagsbehandleren og ansvaret for udførelse af opgaven fastlægges.

Der stilles krav til leverandøren/den der løser opgaven, om at indholdet i statusmøder, rapporter med videre skal modsvare den indsats, der er beskrevet i handleplanens delmål.

5. SAGSBEHANDLING OG INDSATS I FORHOLD TIL UNGE, DER ER FYLDT 15 ÅR.

Målsætning:

Den nødvendige særlige støtte til unge over 15 år ydes som udgangspunkt i lokalområdet, så de områder, der har betydning for den unge, kan bibeholdes. Det være sig skolegang, netværk, arbejde, venner med videre.

Indsats:

Silkeborg Kommune anbringer som udgangspunkt ikke unge over 15 uden for hjemmet.

Undtagelsesvis anbringes unge, hvis forholdene i hjemmet er helt utilstrækkelige til at sikre den unges opvækst. Disse anbringelser sker i lokalområdet for at bevare den unges tilknytning til skole, arbejde, kammerater og familie.

Befinder den unge sig i et lokalt kriminelt miljø, som kræver, at den unge kommer væk fra lokalområdet anbringes på døgnopholdssteder uden for lokalområdet.

Forståelsen af den unge er præget af en anerkendende tilgang med respekt for den unges ønsker for egen udvikling og fremtidsplaner.

Ved bevilling af støtte lægges hovedvægten på at etablere/fastholde skolegang og arbejdsforhold.

Kommunikationen imellem forældre og ung sikres særlig opmærksomhed.